

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Abonamentul:

Pe un an 6 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

„Case culturale“

Publicăm și noi la acest loc, în extras, acest articol documentat, iscălit de „Argus“, oricine ar fi autorul, și fără a ne opri la foaia în care au apărut mai întâi.

De un timp încoace statisticile oficiale ne arată, că în Ungaria s'au închis mai multe școli românești. Este un fapt acesta ce nu ne stărneste nici bucurie, nici mirare. Progresul sau regresul unui popor în cele culturale, trebuie să fie precedat de cauze, de cauze care ne pot pune în lumina adevărului. Așa și la poporul nostru trebuie să ne întrebăm de cauzele care au determinat închiderea acelor școli. Legea fostului ministru de culte Apponyi a creat noi circumstanțe în învățământul popular. Decenii întregi am orbecat pe calea neinteresării în cele culturale. Cu mihnire și cu indignare trebuie să o recunoaștem, că am fost un popor, care nicicând nu ne-am dat serios seama de ceiace trebuie făcut și întrepris. Am fost mulțumiți dacă am putut vegeta de azi pe mine. Nicicând nu ne-am dat seama pe deplin de măreția momentelor unei civilizațiuni mai pronunțate. Învățători români până mai ieri alaltăieri erau mai mult

numai niște cantori ai bisericii, decît apostoli ai învățaturii, ai științei. Școalele — edificiile — niște odăițe modeste, lipsite de cele mai necesare aranjamente. În acest chaos ne-a găsit legea apponyiană. Oare nu era o rușine a veacului, ca să mai dăinuiască încă mult această stare de lucruri?

Școalele corăspunzătoare și cu organizațiune bună au rămas și vor rămînea, căci scopul final al satului nu poate fi închiderea școalelor, ci întărirea și punerea lor pe baze cît mai solide. Acolo unde edificiile școlare nu au corăspuns legii sau că comuna bisericească nu a putut asigura salariul învățătorului, se pot și bine a se înființa așa numitele: „Case culturale“. Casa culturală poate fi o adevărată școală pentru tinerime adultă și pentru cei vîrstnici din comună. Casa culturală poate servi pentru scopuri de învățatură. Acolo se poate instrui tinerimea în cîntări, în piese teatrale și chiar în cunoașterea scrisului și cititului.

Tot în acele Case culturale se pot ține cursuri pentru analfabeți, cari la noi și astăzi încă dau un număr înspăimîntător de mare. Casele culturale au menirea de a înlocui școalele pierdute.

Dar și pentru înființarea acestor Case

culturale se recere muncă, dragoste și interes nețărmurit. Cine vrea să facă ceva pentru prosperarea poporului său, trebuie să se jertfiască, trebuie multă lăpădare de sine, trebuie ca din experiența trecutului să citiască ca dintr'o carte deschisă. Cine crede, că prin fraze sforăitoare și prin oratorii, poate înlocui munca, munca desinteresată, s'a înșelat pe sine și pe ai săi.

Lupta culturală, ce se dă azi între diferitele popoare, ne poate servi și nouă ca un stimul de emulațiune în cele culturale. Intelectuali satelor au poate mai mare trebuință, decît cei dela orașe, de a munci pentru poporul pe care îl conduc. Casele culturale, de cari am amintit aici, nu ar trebui să lipsiască din nicio comună, mai ales în care nu se află școală românească. Neamul nostru numai atunci va fi pus în situațiunea de a avea fii bravi și harnici, cînd aceia vor fi deștepți și luminați.

„Războiul, războiul cultural este o cură întăritoare pentru omenire“, — zice Jean Paul.

Progresul nostru ca popor va consta în vrednicia noastră, va consta în felul nostru de a munci și a întreprinde. Un entuziasm continuu va trebui să însoțiască munca noastră.

FOILETON.

Povestea unui schelet.

În orice împrejurări trăim aici pe pămînt, gîndul că odată și poate chiar în tot momentul vom trece hotarul acestei lumi, ne mișcă, ne întristează. Orcît ne-ar aspăsa greul vieții, ne place totuși să trăim. Viața are multe dureri, întristări; dar are și bucurii cu miile. Nu cred să fie pe întreg rotogolul pămîntului vre-o ființă, pe care viața n'ar lega-o — cîtuși de puțin. Speranța mîngăie dulce pe toți muritorii deopotrivă. În zile grele, în zile de necaz, ce ne-am face dacă n'am avea speranță? Viața, fără această călăuză nici nu se poate închipui. Putem fi: mari, tari, puternici, înțelepți ori nătîngi; în fața morții ne pierdem... Ce dureros e să știi că ai să te stingi ca o lumină și în veci vecilor nu o să-ți mai faci apariția printre ceice îi iubiți și cunoșteai. Ori va veni ziua învierii...

Acestea mi-le înspiră amintirea unui cap, ce l-am văzut nu demult, în chilia medicului meu. L-am cercetat mai întotdeauna cînd aveam afaceri pela oraș, dar nu mi-s'a dat să mai văd capul acela.

Într'o zi cum intru, zăresc într'un cot pe masă capul. Mă simțiam nu știu cum... Am insistat mult să-mi spună ce caută capul acela pe masă.

Poate ai întreg scheletul? Il întreabă. Mi-a răspuns cu o mișcare din cap, că... da.

Unde a fost până acuma? Il întreabă eu.

— La părinți acasă, răspunse.

— Și de ce l-ai adus la dta?

Făcu un paș spre masă și mă pofti să șed. Luă capul în mînă și începu să vorbiască.

— Vezi, zice, aci dedesupt e crepat; frați mei mai mici s'au jucat cu el; băgau pe găurișca asta — uite — lumina aprinsă și se speriau. L-am adus la mine, căci altcum mi-l'ar fi ruinat detot. Scheletul, fără cap, e în chilia cealaltă. Poștește de-l vezi!

— Nu, mulțumesc. Dar pentru Dumnezeu, spune-mi cum ai ajuns în posesiunea scheletului?

— Să mai vorbim și altele, — grăi el.

— Nu, mă interesează istoria scheletului, fi bun, spune-mi-o. Incepu apoi:

— Scheletul e al unei fetițe sărace. Inafară de mama ei și un frate mai mic, dînsa nu avea pe nimeni în lume. Numele-i era Anuța; o față simplă, săracă, dar foarte frumoasă. Am cunoscut-o pecînd era încă sănătoasă. Abia împlinise, sărmana, șaptezeci ani, cînd a trecut în cealaltă lume. Pecînd îmi făceam practica de medic la un spital, a ajuns în mînile mele. Pelîngă toată truda, n'am putut-o reda vieții. În mînile mele și-a dat sufletul. Biata ei mama... atîta știa numai că fata ei nu e în șirul celor vii; știa numai că a murit. Dînsa, fiind săracă n'a putut achita spelele împreunate cu îngrijirea fetei. Așa m'am făcut eu stăpin pe scheletul acesta. Capul i-l-am pus aci pe masă; să-l am întotdeauna aproape. Dacă într'o bună dimineață ar dispărea capul, nu știu ce m'ași face...

Dar pentru Dumnezeu — zisei eu — cum poți să-l pui aci pe masă. Eu înlocul dtale, orcît ași fi ținut la capul acesta, azi dupăce numai e în el viață...

— Da, da, adauge el. Dar eu altcum mă cuget...

Il luă earași în mînă și începu să-mi explice din nou. Nu, nu mai pot să-ți ascult povestea. E prea tristă, prea dureroasă...

M'am sculat apoi, i-am mulțumit și am plecat să-mi văd de treburi. Pe drum, înaintea ochilor îmi tot juca capul... Mi-a părut așa de rău că mi-am cercetat dedata asta medicul. Și nu știam nici eu de ce. El mi-a vorbit întotdeauna frumos, m'a sfătuit cuminte, încît totdeauna îi călcam pragul cu plăcere.

... Oh, biata mamă, de ar fi știut că oasele scumpei ei fetițe, nu's în pămînt; că corpul ei nu s'a prefăcut în cenușă, cum ar fi alergat ea la medic, în a cărui stăpinire era scheletul nenorocitei Anuța.

Greu te poți împăca cu gîndul că ai să fii pămînt...

Cu greu se va fi împăcat mama Anuței și ar fi înebunit de durere, poate, dacă ar fi știut că unica ei fata își doarme eternul vis în chilia medicului.

Ce sîntem noi? Nimica... Și totuși cînd răul din noi ne tulbură, singele curge părău...

Vlăduț.

Lingău.

Lingău, e un cîine din sat,
Al unui om zgîrcit, bogat;
Care spre a nu-i da de mîncare.
Il lasă liber ziua mare,
Să-și cate el, dacă e cîine,
Bucate de os sau de pine.

Supuși unui stat poliglot fiind, să ne împinteam noi de noi la muncă tot mai intensivă, căci munca nepregetată va aduce cu timpul mulțumiri generale, creatoare de o soartă demnă de aspirațiunile noastre.

Argus.

CORESPONDENȚĂ.

Recița, 24 Iunie 1913.

Învățători rom. la Bocșa. — Protopopul nostru. — Înfirmarea unui elev-pedagog.

Am simțit totdeauna o nespasă bucurie, când după un suș anevoios am ajuns într'un bogat imperiu de lumină...

În zilele noastre, mai ales noi învățători români avem poruncă deslușită din nevoile neamului de a ne pironi ochi sufletești spre o azi încă îndepărtată culme, la care tindem și oricum trebuie să ajungem.

În drumul greu al sușului învățătorului trebuie să aibe și popasuri.

La o astfel de etapă ajunge învățătorul după secerișul unui an de muncă asiduă.

Secerișul din anul acesta învățătorii l-au serbat cu ocazia adunării despărțămintului Bocșei al Reuniunii învățătorilor români din dieceza Caransebeșului ținută Vineri la 20 Iunie în localul școlii ort. rom. din Recița-montană.

La această adunare învățătorii s'a prezentat într'un număr frumos. A mai participat și tinărul-bătrîn învățătorul pensionar *Ștefan Albu*, care nu și-a dat uitării pe foști săi tovarăși de muncă. Ne-a făcut multă bucurie și faptul, că preoțimea noastră încă au participat într'un număr impunător. După chemarea Duhului sfânt celebrată de preotul locului *I. Popovici*, președintele, P. O. D. *Mihail Gaspăr* cu un rar meșteșug de oratorie deschide adunarea.

Circularul comitetului central fiind tipărit în „Educatorul”, se consideră ca citit. Îscălitorul acestor rînduri citește disertația „Raportul dintre biserică și școală în

Lingău, deci n'a crescut în lanț
Ca alți cini, ci mai mult prin șanț,
Prin curți străine, bătării,
Stînd straje la măcelării.
Cu gîndul numai la mîncat.
Căci, bietul, alta n'a învățat.

Pecit e de neputincios,
Peafit e de nesațios,
Căci nu e curte în satul tot,
Lingău să nu de-a cu al său bot.
In zi odată, la lătură,
Sau la vreun ou, două în șură.

Să taie porc, lingău pornește,
Și făr' se întrebe, nimerește.
El știe unde nu-l lăcat...
Și-ajunge ieftin la mîncat.
Dar altcum e și cine rău,
Acest cine, chemat: lingău,
El mușcă și se hirăiește,
Cu nimeni nu se mpriteneste.

Deacea toți îl miluesc,
Copii nu îl necăjesc,
Ear el din coadă dă și sare
Voios pe ei, — și ei mîncare.
I-aduc cu toți și-l hrănesc,
Ș'apoi cu el se hîrjonesc.

Așa-și câștigă acest cine,
Bucata de carne cu pine...
Și nu-l rușine, nu, deloc,
Căci bietul, el — e dobitoc.

Dar trist, și rușinos, și rău,
Cînd omul se face: lingău!

Petru O. Orlățanu.

zilele noastre”. După o rodnică discuție din partea inv. comisarului școl. *P. Bandu* propune, ear adunarea decide, ca disertația aceasta să fie transpusă comitetului central cu propunerea de a se preda oral în adunarea generală. Președintele, după o bogată lămurire, propune și adunarea unanim decide a se și tipări această disertație în două mii de exemplare.

Urmînd la ordinea zilei disertația comisarului școl. Petru Bandu „Individualitatea școlară”, o citește și adunarea după aprecierile valorosului inv. *D. Pruneș*, după plasticele expunerii ale d-nului *Șt. Albu* și dupăce înșiruirea acestor rînduri arată bogăția de cunoștințe și pățanii din care s'a zămislit tema aceasta, propune și adunarea unanim decide, ca disertația aceasta să se transpună comitetului central cu expresă dorință de a se preda oral în adunarea generală.

La reconstituire, avînd învățătorii deplină încredere în vechi funcționari, se relege biroul vechi și anume: președinte: P. O. D. *M. Gaspăr*, notar: *Petru Bandu*, casier: *I. Perianu*, bibliotecar: *I. Mărilă*. Cu acestea isprăvinduse ordinea de zi, președintele îndeamnă din tot sufletul său învățătorimea și preoțimea a se perfecționa cît mai mult, căci „zilele grele sînt”. Această perfecționare se face în mare parte prin cetire folositoare, căci azi *cartea e cheia raiului pămîntesc*.

Ș'apoi după un bun și vechi obicei, ne-am adunat la o masă comună, unde în bună dispoziție sufletească, întărită și de un ales taraf de lăutari, ne-am îndulcit și mai mult bucuria întrunirii.

Amintirea acestei adunări va dăinui încă multă vreme în mîntea mea, căci la despărțire doi dintre buni noștri preoți mi-au zis: „Mă, să știi, că adunările voastre ne plac mai bine decît ale noastre”. Atestatul acesta e prețios pentru învățători, căci e mare vorbă constatarea aceasta mai ales atunci, cînd nouă învățătorilor ne vine din „ceia parte”...

Și nu o spun, spre grație sau luare aminte... ci adevăr grăesc cînd susțin, că cu venirea P. On. D. protopop *M. Gaspăr* în tractul Bocșei a pornit multe suflete amurțite pe cărările satelor noastre înspre altarul luminei, înspre școala noastră românească.

La examenele din anul acesta a împărțit elevilor zeci și sute de cărțicele din „Biblioteca școlară”. Și a mai spus în auzul tuturor, să abonăm foi căci le va plăti sf. biserică, căci „creșterea conștiință a credințioșilor și prin noi se face”.

Eată tipul preot-învățătorului din zilele noastre!

Vineri după amiază am așezat în sinul pămîntului pe *Gh. Ceta* pedagog pe anul II, un suflet curios. Doi preoți și învățători din împrejurime l-au prohodit, cîntînd alinaător corul din Recița-rom. În biserică prin cuvinte mișcătoare a arătat alesul inv. *D. Pruneș* jalea familiei și a satului întreg îndemnîndu-l la resignare, ear la mormînt vrednicul preot *P. Ieremia* a cuvîntat înduioșător, citind și o duioasă telegramă de condolență trimisă de corpul profesoral din Caransebeș.

Perderea acestui student-pedagog e cutit mai simțită, cucit puțin mai apucă astăzi drumul dascăliei românești în această țară.

Ion Mărilă.

Apel.

Literatura științifică și istorică română s'a îmbogățit cu o lucrare de o importanță convârșitoare, datorită unui specialist de frunte care fu un adînc cercetător, un om luminat, un convins și un mare patriot.

Opera se numește: Dacia preistorică, ear autorul nu este altul decît marele și regretatul *Neculai Densușianu*.

Intr'o analiză a activității lui Densușianu, făcută în 2 ședințe consecutive ale Academiei Române, în luna Mai 1913, declarăm cu convingere și în mod solemn că această lucrare „e una din cele mai mari opere, dacă nu cea mai importantă, pe care a scris-o până acum o pară ținută de mîna unui Român”.

Prin cercetarea sa, prind dovezile aduse, prin raționamentul său puternic, Densușianu aduce fapte noi de o așa însemnătate, încît schimbă cu-desăvîrșire tot ce știm despre Geneza popoarelor europene.

Dacia noastră, din epoca preistorică, este pusă în o așa lumină, încît devine țara mamă a popoarelor latine, centrul prim al civilizațiunii, locul în care s'a desăvîrșit organizarea premergătoare a statelor, regiunea în care s'a născut metalurgia, leagănul întielor arte, cuibul vitejilor bine organizați, locul sfînt al religiunii pelasgice.

Lucrarea este scrisă în mod convingător și înălțător pentru noi și am convingerea, că ea va fi nu numai pentru stratul cult al acestei țări, ci și pentru neamul românesc, un fel de biblie în care să vedem lămurit trecutul nostru extraordinar de înălțător și să căpătăm astfel credințe și puteri cari să ne întărească în lupta noastră pe viitor.

Eată dece, cunoscîndu-o adînc, sînt fericit a fi contribuit cu puțin la aparițiunea ei și la faptul de a o putea recomanda, cu toată căldura, conașionarilor mei.

Fac eceasta cuatit mai cu multă plăcere, intrucît beneficul ce va rămînea din vînzarea acestei opere, ca și acela dat de toate celelalte opere ce rămîn dela marile patriot, este destinat prin testament spre a fi pus la dispoziția „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Dr. C. I. Istrati.

Notă. Exemplarele din această monumentală operă sînt depuse și la „Asociațiune” (Sibiu, Str. Șaguna, Nr. 6). Prețul unui exemplar trimis franco. 30 (treizeci) coroane.

Nr. 451/1913 F. G.

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundatiunea Gozsdu” pe anul școlar 1913/14 la școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeti la armata comună și honvezi se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale, sau autenticate de notarul public:

- a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

- b) că studiază cu succes bun la vre un institut public din patrie, spre care scop studenți dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1912/13, ear cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

- c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurrentului, spre care scop să producă atestat dela diregătoria politică competentă. Atestatul să fie subscris și de preotul locului, eventual din partea protopresbiterului concernent.

2. Dacă concurrentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Celce voește să studieze în străinătate să arate necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Petițiunea instruită cu documentele susamintite este a se adresa *Reprezentanței Fundatiunii lui Gozsdu (Nagyszeben, Fleischerg. 45)* până la 23 Iulie (5 August) a. c.

6. Toți stipendiști actuali se provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1912/13, căci altcum li-se va sista stipendiul.

7. Petițiunile defectuos instruite, sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Sibiu, 5/18 Iunie 1913.

Presedintele Reprezentanței.

Marele meeting din București al „Ligei culturale”.

Meetingul de Duminecă al „Ligei culturale”, a fost deschis prin cuvântarea d-lui Virgil Arion, care a analizat în scurte cuvinte situația Românilor din Ungaria și Bucovina. Dă apoi cuvântul d-lui Bogdan-Duică, care arată impresiunea favorabilă, pe care a făcut-o în Ungaria și Bucovina congresul Ligei ținut la P.-Neamț. Iau apoi cuvântul d-ni gen. Stoica Ciobanu și Gh. Dragu în sfârșit d-l N. Iorga spune, că: „Noi, cei de azi, dacă nu ne vom face datoria, se va ști odată, că o generație ticăloasă a îngropat ceiace au cucerit viteji de mai înainte”. Cuvintele de încheiere ale d-lui Arion au fost acoperite cu mișcări de urale și aplauze.

IGIENĂ.

Sfaturi pentru copii mici bolnavi de diaree.

Când se îmbolnăvește copilul mic de diaree, i-se dă în cele d'întâi 24—37 ceasuri numai ciai de anason foarte slab.

Dupăce trece acest timp, se va da copilului de mai multeori pe zi câte 100—150 grame din una din supele următoare:

1) Se ia morcovii 200 grame, cartofi 150 grame, napi 50 grame, mazăre și fasole uscată câte 25 grame, sare 15 grame. Se pun toate acestea în 3½ litri (Kilo) apă, se lasă să se fiarbă 4 ceasuri; se strecoară și zeama se dă copilului cum am spus mai sus.

2) Se ia câte 1 lingură plină de porumb, grâu, orz, mazăre, fasole și linte uscată. Se pisează toate la un loc și în urmă se pun în 3 litruri (Kilo) apă; se mai pune și 5 grame sare. Se ferbe 3 ceasuri până rămâne 1 litru apoi se strecoară. Zeama se dă copilului caldută.

FELURIMI.

Fără pălărie. Înainte cu câțiva ani se făcuse propunerea, că în zilele călduroase de vară bărbații să umble cu capul gol: deoarece este știut, că pleșuvia la bărbați e produsă mai ales de puterea pălăriilor prea calde. În America s'a introdus demult obiceiul; în timpul mai nou s'a alăturat și Germania la moda umblării fără pălărie. În Dresda, Bonn și alte orașe s'au întemeiat reununi pentru a răspîndi moda amintită. Azi mine vom vedea-o și prin orașele noastre.

Arbori și trăznetul În zilele din urmă s'au întâmplat earășî numeroase cazuri, cînd persoane adăpostite sub arbori au fost omorîte de trăznet. Se pare că lumea încă tot nu voește să învețe din experiențele trecutului. Se află și astăzi încă mulți oameni, cari se aruncă în primejdie de moarte prin aceia că în vreme de furtună caută scut sub pomi. Atrage fulgerul mai ales stejarul și mesteacănul; cevași mai puțin bradul și fagul. E răspîndită părerea, că în timp de furtună este foarte periculos a sta în pădure; experiența însă arată, că între arbori de înălțime egală trăznește foarte rar. Primejdia amenință numai acolo, unde un arbore se ridică cu mult deasupra celorlalți, și îndeosebi unde stau pomi singularici.

ECONOMIE.

Despre galițe.

Găinile se pot îngrășa curînd și sigur, dacă le hrănim cu tărîțe și cu uruială de orz, porumb, amestecate cu lapte dulce sau bătut, la care se poate adăuga și puțin unt proaspăt. Mîncarea să li-se dea de cinci-șase ori pe zi, ear cotețul să se curețe zilnic, ca să nu miroase carnea puilor a murdărie. Ca băutura să li-se dea lapte bătut, dar să li-se pună și apă într'altă strachină.

Cu mîncare de ciuguleală, pelîngă hrană, să li-se dea boabe de mei. Păsările hrănite astfel peste 12 zile vor fi grase, ear carnea lor va fi fragedă și gustoasă. Numai să se observe strict curățenia și schimbarea nisipului din cotețe, ear vasele în cari li-se dă mîncare, trebuie să ținute foarte curate, Găinile bătrîne, claponi și cocoși îngrășați astfel, devin gustoși și fragezi.

Ca să scăpați găinile de păduchi, puneți seara în coteț, lingă animale o ramură de anin. A doua zi dimineața ea va fi acoperită de păduchi mici de găină, atrași de mirosul frunzelor, și o aruncă în foc. Făcînd astfel cîteva zile de arîndul, se obțin efectele cele mai bune.

Nu țineți niciodată găini mai bătrîne de patru ani; la vîrstă aceasta mîncăți-le sau vindeți-le. La trei ani găina dă cele mai multe ouă. La patru ani, sînt mai mari dar mai puține, ear la cinci ani, cutoatecă întreținerea ei constă tot atîta produce mai puțin decît mai înainte. Deci nu țineți decît găini de 1, 2, 3 ani, 4 ani celmult. Pelîngă asta numai găinile tinere ouă earna, timpul în care ouăle sînt mai rare și se vînd mai scump.

CRONICA.

Joi a petrecut între noi părintele protosinghel *Ghenadie Bogolevici* din Budapesta.

În 22 Iunie la 10 ore a. m. s'a ținut la Sassebeș adunarea generală a „Solidarității”, la care au luat parte numeroase bănci asociate și s'au primit toate propunerile direcțiunii. În direcțiune au fost aleși unanim tot membri cei vechi. După adunarea generală a urmat un banquet. Membri întruniți la această adunare generală s'au depărtat cu cele mai bune impresii și cu convingerea, că progresul nostru economic e de netăgăduit și că se lucră cu pricepere pentru acest — progres.

Ținărul literar candidatul de profesor *Iosef Fitz*, fiul notarului public regesc din localitate, a fost promovat la universitatea din Budapesta doctor în filozofie. Pecît auzim se va dedica carierii de scriitor.

Adunarea gen. din ăstan a notarilor se va ține la 6 Iulie c. la *Bocșa-montană*.

Examenele la toate școlile din localitate sînt terminate. La 1 Septembrie se deschide clasa întâi (eventual și a V) de liceu, ear clasele I, V și VI ale școlii civile se vor sista.

La sosirea prezidentului Poincaré în Cherbourg (Franța), unul dintre tunurile cari au dat salvele de salut a explodat. Doi soldați au fost omorîți, 7 grav răniți.

Elevi seminariali din Caransebeș au făcut sub conducerea profesorului, *Dr. Moise Ienciu* o excursie la la Mehadia, Băile-Erculane, Orșova și Adakalch. În Mehadia Excelența sa d-nul mareșal campestru *Nicolae Cena* arătîndu-le muzeul obiectelor dezgropate de d-sa la castelul român „Ad median”, le-a ținut o prea interesantă conferință despre trecutul acestui colț de țeară, arătînd în același timp că „poporul nostru nu-și cunoaște istoria”... nu zeu!

Dirigetul corului din Lugoj *Ion Vidu* a fost distins de Regele României cu medalia pentru merite cl. I. Felicitări!

La Bozovicl a încetat din viață proprietarul *Ilie Plescu*, un Român brav și om de omenie, care nu s'a dat îndărăt de orice jertfă pentru binele obștesc. Il deplînge familia și toți bozoviceni, cum și număroși săi prietini din Oravița. Fie-î țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Ținărul *Fabiu Rezei* din Lugoj a fost promovat la universitatea din Budapesta doctor juris. Felicitări!

La Fiume s'au încăerat reprezentanți orașului guvernorul Wickenburg, care umblă să le statifice poliția de graniță.

Fanfara pompierilor va da în promenada din localitate concerte bisăptămînale la ora 11 din zi.

Fabricarea chibritelor de fosfor este oprită de mai mult timp. Cu 1 Iulie va intra în vigoare și legea, care oprește vînzarea de asemenea chibrite. Negustori, cari mai au în magazine de astfel de articole, sînt îndatorați să le nimiciască; în cazul cînd totuși vor mai vinde, au să fie pedepsiți cu amende gradate tot mai mari.

Comisariatul militar al honveziunii cercului II din Segedin dorind a-și procura furajul lemne de ars, cărbuni și cocs, pentru garnizoanele din Lugoj, Oravița și Orșova, de dreptul dela producenți, îi provoacă a-și înainta ofertele. Condițiunile furnizării se pot afla și în oficiile garnizoanelor din provincie.

Aviz: Vestim de pe-acum pe cei interesați că d-nul *Gheorghe Jianu* va ține și în toamna asta aici în Casina-rom. din Oravița un curs de limbă română și germană (ortografie, stil și compoziție) pentru domnișoare române.

Aviz! Orele de birou la „Banca Poporală” din Oravița din 1 Iulie până la 15 August: dela 8 dim. până la 1 d. a.

Poșta Redacțiunii.

P. B. ...?

Poșta Administrațiunii.

Cine nu-și achită restanța abonamentului, va fi improcesuat. Să se știe!

Bibliografie.

Mari înoiri la revista „Cosinzeană”. Se face mai frumoasă cu chipuri mai multe, mai felurite și mai bogată. După cum aflăm, revista „Cosinzeana”, cu jumătatea a doua a anului, se gătește să facă cititorilor săi, o bucurie aleasă. Anume, începînd cu numărul din 1 Iulie în fruntea fiecărui număr va da un chip mare, frumos, înfățișînd vre-un bărbat mare al neamului ori altă vedere frumoasă din viața românească ori străină. Totodată va cuprinde articole mai scurte, mai felurite, ținînd seamă cuvenită de toate întîmplările mai de însemnătate de peste săptămîină, din țara noastră și din toată lumea. Nuvelele, poeziile, bucățile literare pestetot, v. avea loc în rubrica „Pagini literare”. Se făgăduiește o revistă săptămînală enciclopedică lit. și cum n'a mai fost la noi la Români. Plata abonamentului va rămînea tot cea veche: 12 cor. la an. Indemnăm pe cititori noștri să ceară numere de probă și să trimită abonamentul de 6 cor. de acum până la Anul-nou. Administrația în Orăștie-Szászváros.

A apărut Nr. 6 din „Cuvîntul Adevărului” revista Mănăstirii Prislopului, u. p. Hátzeg, cu următorul cuprins: Vorbiți și scrieți românește pentru Dumnezeu. Predică pe Dumineca Orbului. Predică la Înălțarea Domnului. Predică pe Dumineca Sfinților Părinți. Predică la Rusalii I. Predică la Rusalii II. Predică pe Dumineca a doua după Rusalii. Predică pe Dumineca tuturor Sfinților. Cronică și Recenziuni.

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.

Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

LIPIK
SLAVONIA

BĂI DE CURĂ : DE PRIMUL RANG
VINDECARE SIGURĂ

Reumatism, ischias, boale de sucurile corpului, diabetică, boale deconstituția corpului, morburii de copii, de oase fracturate, de exudate.

Băile sînt deschise vara și eara.

La cerere se trimit prospectele gratuite. Izvoare calde cu conținut bogat de acid alcalic și iod radioactiv de 64° C.

A v i z.

Internatul Școalei civile din Oravița.

În legătură cu Școala civilă din Oravița stă și un internat. Scopul acestui internat este a înlezni elevilor din îndepărtări mai mari frecventarea Școalei civile din localitate, asigurîndu-le o întreținere corespunzătoare, locuință mai sănătoasă, înlocuind astfel, prin supraveghierea și conducerea profesorilor, toate favorile creșterii din casa părintească.

Pentru scopurile internatului s'a luat în arendă pe 10 ani „Vila claustrului“ a călugărițelor d'aici, cu tot cu intravilanul și grădinile admirabile ce-i aparțin, ear după adaptarea corespunzătoare a zidurilor, deocamdată numai 24 de băeți pot primi găzduirea în internat.

Părinți cari doresc a-și da copiii în internat, să se anunțe la directorul Școalei civile celmult până la 31 Iulie c. Mai mult de 24 de inși nicidecum nu pot fi primiți și deaceia în orice caz părinți cari reflectează la acest favor, să nu zăboviescă, ci încă în cursul unei curente să-și înscrie băeți. Taxa lunară de 40 cor. a internatului e a se plăti anticipativ la rectorul internatului. Inschimb elevul, înafară de supraveghiere și ajutorul ce i-se dă la învățatură, va avea în internat: locuință, încălzit, luminat, îngrijire medicală, prînz, cină, dejun și ujină nutritoare și spălătură.

Ieșirea din Internat, ce are a se anunța cu 1 lună înainte, nu li-se îngăduie decît numai celorce în cursului anul școlar intrerup studiul și părăsesc școala.

La intrarea lor în internat elevi au să fie provăzuți înafară de hainele trebuitoare, cu 6 cămeși de zi, 3 cămeși de noapte, 6 părechii de izmene, 3 ștergare, 6 batiste, 6 părechii de ciorapi, 2 părechii de ghete, 1 pernă, 1 plapomă, 2 fețe de pernă, 3 serviete.

La primire mai e a se plăti anticipativ odată pentru un an 5 cor. taxă de instalare și 5 cor. pentru folosirea mobilei și a celorlalte utensilii din internat.

Insfîrșit părinți vor iscăli un revers, prin care se obligă a plăti taxa de întreținere pe anul întreg în timpul regulat, avînd a se îngriji de hainele internistului și de achitarea eventualelor spese cu farmacia și a celorlalte cheltueli ce mai pot surveni în cursul anului, recunoscînd pe-tot de obligator regulamentul internatului.

Incepînd cu an. șc. 1913/4 în locurile disponibile din internat se primesc și elevi gimnaziali.

Oravița, în 15-lea Mai 1913.

Direcțiunea Școalei civile de băeți
din Oravița

Cel mai modern atelier de specialități de corsete din sudul Ungariei. Aduc la cunoștința on. dame că execut cele mai elegante legătoare de casă pentru pin-teze și corsete mari (Princés), la cari întrebuințez numai oase veritabile de pește. Prețuri moderate.

soția
lui **TEODOR FAUR**
Timișoara-Iosefin
strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Verșeș, Panciova, Becicerecul-mare, Madoș, Bereg-szász, Törökberse, ear în Oravița la **Dobó Antalné**

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosiască **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care de-părtează de pe față și de pe mîni orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuințate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Cea mai bună hîrtie pentru ci-garete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la

IGNAZ FELDMANN
în Oravița

Se capătă în toate prăvăliile mai bune.

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lingă banca românească „Oraviciana“, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămîna celorce au daraveri de orce-natură atît în orașul cît și în provincia noastră întregă, exoperînd, ori înlezniind fiecărui care ne trece pragul: cumpărări și vînderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svițera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-tér 15
Telefon Iózsef 14—97.

La negustorul **Gheorghe Lerca** în Cacova (Kákófalva) sînt de vînzare

2 bicî (de 18 luni).

Aviz.

Anunțăm cu onoare pe P. T. arhitecți și pe ceice își zidesc case, că la

Prima Țiglarie cu abur

s. p. a. în Iasenova (Karaszjaszenő)

se capătă

țigla de acoperiș fâlțuită bună de legat
de prima calitate, cu prețuri absolut solide.